

Returadresse:
Køge Kommune, TMF Plan
Torvet 1
4600 Køge

KØGE KOMMUNE

VVM-screeningsafgørelse - Oplevelsescenter Borgring Køge

Ansøger: Borgring Fonden
Projekt: Oplevelsescenter Borgring Køge
Placering: Bakkeledet 9, 4600 Køge, Matrikel nr. 1aa og
1n, Gl. Lellingegård, Højelse

Køge Rådhus
Torvet 1
4600 Køge

www.koege.dk
Tlf. 56 67 67 67

Kontakt:
Troels Wissing
Tlf.: +4591169418
Mobil: +4591169418
Mail: troels.wissing@koege.dk

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr: 2023-005132-8

Side 1/10

1. Projektbeskrivelse

1.1 Indledning

Museum Sydøstdanmark har fremsendt en VVM-ansøgning i forbindelse med etablering af et nyt oplevelsescenter i tilknytning til Borgring ved Lellinge. I den forbindelse har Køge Kommune vurderet, at projektet er omfattet af miljøvurderingsloven (VVM).

Køge Kommune vurderer, at oplevelsescenteret med den pågældende placering ikke vil påvirke miljøet væsentligt, og derfor er projektet ikke omfattet af miljøvurderingspligten (VVM-pligten), og der skal derfor ikke udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (VVM-redegørelse). Afgørelsen er truffet i henhold til miljøvurderingslovens § 21. Afgørelsen træffes på baggrund af ansøgers ansøgningsmateriale vedrørende projektet. Afgørelsen offentliggøres på Køge Kommunes hjemmeside: www.koege.dk.

Køge Kommune har vurderet, at der ikke er andre myndigheder, der er berørt af projektet. Derfor har Køge Kommune vurderet, at det ikke har været nødvendigt at høre andre myndigheder, jf. § 35, stk. 3, nr. 1, forud for afgørelsen.

Afgørelsen er ikke en tilladelse, men alene en afgørelse om, at projektet ikke skal gennemgå en miljøvurdering. Afgørelsen er desuden en forudsætning for, at det ansøgte projekt kan påbegyndes. Ansøger har selv ansvar for at indhente andre

nødvendige tilladelser eller dispensationer for at realisere projektet.

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 2/10

Hvis projektet ændres væsentligt, er ansøger forpligtet til at ansøge igen med henblik på om ændringen er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. miljøvurderingslovens § 39.

1.2 Projektet

Museum Sydøstdanmark ønsker at anlægge et nyt oplevelsescenter med tilhørende parkering ved ringborgen, Borgring Køge ved Lellinge. Borgring Køge er en af de danske ringborge, som blev opført i tidsrummet mellem år 968 og 981. Borgring Køge er nøje placeret ved det vigtige sted på Østsjælland, hvor vejen fra Vestsjælland mødte forbindelsen mellem Nord- og Sydsjælland. Borgring Køge og de øvrige danske ringborge, Aggersborg, Fyrkat, Nonnebakken og Trelleborg er aktuelt kommet på UNESCO's liste over verdenskulturarv.

Oplevelsescenter Borgring skal ligge i landskabet vest for Køge skabt af isen i den sidste istid, ved ådalen omkring Køge Å og tæt på Køge Ås og mellem områdefredningerne Gammel Køgegård og Lellingegård. Oplevelsescentret ligger desuden umiddelbart vest for Sydmotorvejen og dennes til- og afkørsel ved Ringstedvej. Umiddelbart vest og syd for oplevelsescentret ligger Lellinge. Vejadgang til oplevelsescentret er fra Ringstedvej.

Ejendommen, hvorpå oplevelsescentret skal ligge, er ejet af Vallø Stift. I området ligger der i dag et midlertidigt besøgscenter, som blev etableret i 2015 i forbindelse med opdagelsen og udgravningen af borgringen. Udgravningsårene var i 2016 – 2018, og besøgscentret var åbent i sommermånederne med et årligt besøgstal på ca. 10.000 besøgende. Det midlertidige besøgscenter består af en parkeringsplads, et velkomstcenter bestående af tre containere, en ca. 750 meter lang sti til ringborgen, som via bro føres hen over henholdsvis Køge Å og Egerisbæk, samt en markering af ringborgen med stålbojler.

Det nye oplevelsescenter skal markere sig i landskabet ved en arkitektur, der har underspillede referencer til både vikingernes længehuse og til ladebygninger, der qua sine placering over alt i det danske landbrugslandskab, ikke drager unødigt opmærksomhed. Bygningens materialer skal fremstå afdæmpede, og udstilling og borgring vil være i centrum.

Bygningen vil have et underspillet og neutralt arkitektonisk udtryk i landskabet, der modsvares af bygningens størrelse, som opleves tydelig tæt på.

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 3/10

Bygningen opvarmes af et varmepumpeanlæg. Der placeres 5 stk. ude-dele skjult af en jordvold øst for bygningen i henhold til situationsplanen. Rørføring mellem ude-dele og teknikrum etableres i frostfri dybde i et ledningstracé øst for bygningen.

Parkeringsarealerne udføres som skovparkering med træer, der danner et læhegn mod vejen. Parkeringsarealerne etableres med slotsgrus og skærvearmet græs i yderste række ud mod Ringstedvej. Rækkerne af parkeringspladser etableres med to knæk. Desuden etableres der busparkering. Der etableres plads til ca. 200 biler mod 120 i det midlertidige besøgscenter. Parkeringsbåsene markeres med beton p-stop placeret på grusoverfladen.

En stor del af grunden, hvor borgringcenteret og parkeringsanlæg opføres, er udpeget som prioriteret grundvandsområde i Køge Kommunes indsatsplan for grundvandsbeskyttelse, og der tillades derfor ikke nedsivning af overfladevand fra parkeringsplads. For at undgå nedsivning af forurenede vand udføres parkeringspladsen og tilknyttede regnvandsbassiner derfor med en helt tæt bentonit-membran. Regnvandet ledes via sandfang videre til et vådt bassin med underlæggende tæt membran, hvor vandet tilbageholdes og skadelige stoffer kan bundfælde inden vand udløber til Egerisbækken.

Fra selve oplevelsescenteret forløber en sti, som føres over åen via bro.

Bygge- og anlægsperioden for oplevelsescentret anslås at være fra oktober 2023 til oktober 2024.

1.3 Afgørelse og vurdering

Områdets anvendelse og projektets omfang

Oplevelsescentret etableres på et tidligere landbrugsareal nord for Ringstedvej og Lellinge. Umiddelbart vest for sydmotorvejen, syd for Salbyvej og Ll. Salby og øst for en landbrugsejendom med adressen Bakkeledet 9, 4600 Køge. På arealet ligger i dag et midlertidigt besøgscenter for Borgringen. Arealet ligger i landzone, og det midlertidige besøgscenter har fået landzonetilladelse.

I den sydlige del af området med et areal på ca. 2 ha mod Ringstedvej er omfattet af lokalplan 1109, Besøgscenter Borgring. Det er i dette område, at ny bebyggelse og parkeringspladser til

det nye oplevelsescenter er udlagt. Lokalplanen udlægger arealet til museumsformål og oplevelsescenter, og området forbliver landzone.

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 4/10

Det nye oplevelsescenter får et samlet bebygget areal på ca. 2.600 m², en samlet bygningsmasse på ca. 16.260 m³ og en bygningshøjde på 12,5 fra niveauplan.

Med oplevelsescentrets befæstes yderligere et areal på ca. 6.700 m². Befæstelsen består af blandt andet parkeringsanlæg med grusbelægning, betonbelægningssten og skærvearmet græs.

Dertil er der yderligere ca. 80.000 m² areal, der forbinder oplevelsescentret med selve borgringen, herunder sti og landskabsbearbejdning.

Der etableres et vådt bassin med sandfang på ca. 3.268 m².

Projektet er i overensstemmelse lokalplan 1109 med hensyn til bebyggelsens anvendelse, omfang, placering og udformning. Desuden er vejadgang, parkeringspladser, beplantning, regnvandsbassin og andre ubebyggede arealer i overensstemmelse med lokalplanen.

Råstoffer, affald og jord

I forbindelse med byggeriet og anlægget skal containere fjernes fra det midlertidige center og jordvolde ombygges.

I driftsfasen vil der blive generet affald fra de 10.000 årligt besøgende og 5 – 10 faste medarbejdere. Affaldshåndtering sker som almindelig renovation. Der vil ikke blive genereret farligt affald i hverken anlægs- eller driftsfasen.

Der skal tilføres en del grus og sand i forbindelse med etablering af regnvandshåndteringsarealer og parkeringsareal. Der tilføres 1.100 m³ grovsand, 12 m³ slotsgrus og 200 m³ skærver. Størstedelen af gruset er genbrug fra depot.

Der skal desuden til bebyggelsen anvendes beton til fundamenter samt stålspær, sandwichpaneler, profilbrædder, gulve samt lette plader til vægge og lofter.

Der vil ikke være et forbrug af råstoffer eller andre færdigvarer i driftsfasen.

Råstofmængder, affald og spildevand vurderes at være af et ubetydeligt omfang, når anlægsprojektets omfang tages i betragtning, og vil derfor udelukkende medføre ubetydelige indvirkninger på miljøet.

Overfladevand, spildevand og grundvand

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 5/10

Hele projektets område ligger på arealer, der er udpeget som område med særlige drikkevandsinteresser (OSD-område). En del af den sydlige del af området nord for Ringstedvej, som er omfattet af lokalplan 1109, og hvor selve bebyggelsen og parkeringspladserne skal ligge, er omfattet af et areal, som er udpeget som prioriteret grundvandsområde, jf. vandforsyningslovens § 13. Dette areal er lidt mere end 1 ha og indgår i Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for Køge Kommune og med henblik på at sikre kommunens vandforsyningsinteresser. Derfor er der særlige krav inden for dette areal om, at der ikke må nedsives hverken spildevand eller overfladevand, der afvandes fra parkeringsanlæg inden for dette areal.

I anlægsperioden vil der udelukkende være spildevand fra toilet-faciliteter i mandskabsvogne til renseanlæg. Der udledes ikke spildevand til vandløb.

I driftsfasen vil der være spildevand fra ca. 50.000 besøgende pr. år og 5 – 10 faste medarbejdere på oplevelsescentret. Spildevand ledes til eksisterende spildevandsbrønd vest for byggeriet. Der udledes heller ikke spildevand til vandløb i driftsfasen.

Regnvand vil i anlægsfasen blive ledt via afvandingsrender med videre, der etableres, til midlertidige sandfang og herfra med overløb til recipient. Sandfang opsamler nedskyllede materialer fra byggeriet således, at disse ikke ender i bækken. Sandfang kontrolleres ugentligt og oprensnes løbende i anlægsfasen for at bibeholde deres kapacitet.

I driftsfasen bliver regnvand fra tage håndteret i afvandingsrender og tætte rør, der ledes til vådt forsinkelsesbassin vest for den nye bygning. Alle parkeringsarealer, forbassiner samt forsinkelsesbassin i det permanente anlæg udføres med underliggende bentonitmembran, der forhindrer nedsivning af regnvand. Den underlæggende membran vil dække et samlet areal på ca. 10.000 m². Regnvand fra parkeringspladser ledes gennem forbassiner/sandfang til vådt forsinkelsesbassin vest for den nye bygning. Regnvandet løber langsomt gennem det våde bassin og bundfælder skadelige stoffer i bassinet. Anlæg for håndtering af regnvand er dimensioneret til en 10 års regnhændelse, og forsinkelsesbassinet er udført med reduceret udløb på 0,5 l/s*red. ha til Egerisbæk.

Der føres broer over henholdsvis Køge Å og Egerisbækken. Køge Å er omfattet af beskyttelseslinje, og broen er derfor forudsat af dispensation fra denne beskyttelseslinje. Broerne vurderes ikke at have indflydelse på vandføringen i de to vandløb.

Køge Kommune vurderer, at projektet med påtænkte afværgende foranstaltninger udelukkende vil medføre ubetydelig indvirkning på overfladevand og grundvand. Dog vil ændringen af arealets anvendelse og dets befæstelse betyde mindre nedsivning af regnvand og dermed mindre grundvandsdannelse. Området er sårbart grundet det hurtige grundvandsdannende opland.

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 6/10

Støj, støv, luft, lugt og lys

Der vil ikke skulle udføres stærkt støjende bygge- og anlægsaktiviteter i forbindelse med byggeriet af besøgscentret og anlæg af parkeringspladser og regnvandsbassiner. Jorden forventes at kunne bære en normal fundering, og der skal for eksempel ikke rammes pæle. Ved jordarbejder benyttes udelukkende almindelige gravemaskiner og komprimeringsmateriel. Byggeriet, nedrivningsarbejdet og anlægsarbejdet skal anmeldes i henhold til Forskrift for udførelse af nedrivnings-, bygge og anlægsaktiviteter i Køge Kommune. Byggeriet og anlægsarbejderne forventes at kunne overholde de fastsatte grænseværdier for støj.

Besøgscentret vurderes ikke at generere støjende aktiviteter i driftsfasen. Hvis der skal etableres arealer til udendørs ophold ved besøgscenteret, for eksempel café eller lignende, skal der etableres støjafskærmning. Afskærmningen skal afværge støj fra motorvejen således, at de vejledende støjgrænser for støj fra veje på $L_{den}=58$ dB kan overholdes. Bygninger vil være isoleret således, at indendørs opholdsarealer overholder en støjgrænse på $L_{den}=46$ dB.

I anlægsfasen vil der i anlægsperioden kunne forekomme begrænsede støvmængder i kortere perioder i forbindelse med anlæg af parkeringsplads. Der forventes ikke støvgener i driftsfasen.

Projektet forventes ikke at give lugtgener i hverken anlægs- eller driftsfasen. Desuden vil projektet ikke medføre luftforurening i hverken anlægs- eller driftsfasen.

I anlægsfasen vil der være begrænset behov for belysning i nogle vintermåneder.

I driftsfasen vil belysning være minimal og vil ikke kunne oplyse naboarealer eller omgivelser. Alle armaturer er med LED, og der vil være pir/dagslysstyring i alle indendørs rum, hvor der ikke er publikum. I indendørs udstillingsområder vil der være dæmpet belysning det meste af tiden. Belysning af udearealer styres på ur/skumringsrelæ og vil være slukket om natten.

Køge Kommune vurderer, at projektet med påtænkte afværgende foranstaltninger udelukkende vil medføre ubetydelig indvirkninger

på miljøet i form af støj, støv, lugt, luft og lys i både anlægs- og driftsfasen.

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 7/10

Natur og landskab

Oplevelsescentret ligger i et område omkring dalen omkring Køge Å og Køge Ås, som er et øst-vestgående landskab fra Køge By og mod Ringsted. Området er udpeget som et bevaringsværdigt landskab i Køge Kommunes kommuneplan. Landskabet er særligt sårbart overfor indgreb, der opbryder ådalen eller tilslører intakte dele af åsen, for eksempel større yderligere bortgravninger og terrænændringer i forbindelse med større vejanlæg, tekniske anlæg og bebyggelse eller tilplantning. Køge Kommune vurderer, at borgringcentret med sin udformning og placering udelukkende vil have ubetydelig indvirkning på landskabet. Herunder er det taget i betragtning, at selve bebyggelsen og parkeringsanlæggene er placeret mod Ringstedvej væk fra Køge Å og ådalen og de bølgebevoksede skrænter. Desuden bliver oplevelsescenteret udformet, så det fremstår underspillet i landskabet med afdæmpede farver.

Området omkring oplevelsescentret er desuden omfattet af det bevaringsværdige kulturmiljø omkring herregården Gl. Lellingegård. Selve bebyggelsen er placeret væk fra herregården, og derfor vurderes projektet at have en ubetydelig indvirkning på kulturmiljøet og de kulturhistoriske interesser.

Området omkring borgringen og oplevelsescenteret er udpeget som kulturarvsareal samt en bufferzone omkring borgring. Selve borgringen er et særligt fredet fortidsminde med omkringliggende fortidsmindearealer. Det ene fortidsmindeareal omfatter selve ringborgen, mens et andet fortidsminde er lokaliseret omkring den kommende bebyggelse og omfatter spor af historiske bygninger med videre. Der er foretaget arkæologiske forundersøgelser og udgravninger i området, og bebyggelsen er planlagt under hensyntagen til fortidsminder og kulturarv. Desuden er den kommende bebyggelse og parkeringsanlæg placeret syd for bufferzonen omkring borgringen. Derfor vurderer Køge Kommune, at projektet ikke vil medføre påvirkninger af fortidsminder og kulturarv med videre.

Oplevelsescenteret er placeret henholdsvis ca. 120 meter vest for det fredede område Gammel Køgegård og ca. 370 meter sydøst for det fredede område Lellinge Kirke. Området er desuden omfattet af kirkeomgivelser omkring Lellinge Kirke. Det vurderes dog ikke, at bebyggelsen i tilknytning til oplevelsescentret med sin placering mod Ringstedvej og Sydmotorvejen vil være forstyrrende for den visuelle oplevelse af kirken i landskabet og fredningen omkring denne. Kirken vurderes ikke at være særligt synlig fra selve bebyggelsens placering. Desuden er oplevelsescenteret afgrænset

af sydmotorvejen mod fredningen Gammel Køgegård og projektet forventes ikke at påvirke denne fredning.

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 8/10

Oplevelsescenteret placeres i et område, der er omfattet af en økologisk forbindelse, som i dette område er afgrænset af Ringstedvej mod syd og Salbyvej mod nord centreret omkring Køge Å og Køge Ås. Selve bebyggelsen placeres helt ned mod Ringstedvej og øst mod Sydmotorvejen. Derfor forventes projektet udelukkende at have en ubetydelig indvirkning på den økologiske forbindelse og områdets funktion som spredningskorridor for dyr og planter.

Stiforbindelsen fra oplevelsescenteret til borgringen føres via broer henover henholdsvis Køge Å og Egerisbækken, som hver især er vandløb, som er beskyttet i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3. Køge Å er desuden udpeget som Natura 2000-område. Selve den nye bebyggelse ligger ca. 60 – 70 meter fra Egerisbækken i syd. Desuden ligger der henholdsvis en sø og en mose henholdsvis ca. 300 meter og ca. 400 meter nordøst for den nye bebyggelse. Der skal ikke nedlægges fredskov som følge af projektet. Køge Kommune vurderer ikke, at der vil ske en påvirkning af de nærliggende vandløb, da der ikke ledes overfladevand eller spildevand til vandløb i forbindelse med projektet i hverken anlægs- eller driftsperioden. Desuden vil broer ikke medføre indvirkninger på vandføringen i vandløbene.

Natura 2000-områder er internationalt beskyttede naturområder og bilag IV-arter er internationalt beskyttede arter, jf. EU's habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43/EØF). Målsætningen for Natura 2000-områder er, at områdernes udpegede naturtyper og arter har gunstig bevaringsstatus.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000- området Køge Å er følgende arter og naturtyper:

- pignmerling,
- vandløb med vandplanter,
- bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn,
- næringsrige søer med flydeplanter eller store vandaks,
- vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter samt
- elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld.

Projektet medfører i øvrigt kun få og lokale emissioner og vil derfor heller ikke kunne medføre påvirkninger på Natura 2000-området og beskyttet natur i hverken anlægs- eller driftsfasen. Desuden har Køge Kommune ikke kendskab til bilag IV-arter i de nærliggende arealer med beskyttet natur.

Køge Kommune vurderer på ovenstående baggrund, at oplevelsescenteret med den pågældende placering og påtænkte afværgende og kompenserende foranstaltninger ikke vil have en væsentlig indvirkning på miljøet og naturen. Derfor er projektet ikke er omfattet af miljøvurderingspligten (VVM-pligten).

Dato: 2. november 2023
Dokumentnr.: 2023-005132-8

Side 9/10

2. Hvad er VVM

VVM betyder Vurdering af Virkninger på Miljøet og er en planlægningsproces, der skal gennemføres før større projekter og anlæg kan sættes i gang.

Der skal udarbejdes en miljøkonsekvensrapport (VVM-redegørelse) for et projekt eller anlæg, hvis det:

enten er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 (Miljø- og Fødevareministeriets Lovbekendtgørelse nr. 4 af 3. januar 2023 om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)).

eller er omfattet af lovens bilag 2, og at det på grund af dets art, dimensioner eller placering må antages at kunne få en væsentlig indvirkning på miljøet. En vurdering af bilag 2-projekters miljøpåvirkning - screening - skal ske ud fra kriterierne i lovens bilag 6.

3. VVM-screening af projektet

Køge Kommune vurderer, at oplevelsescenteret er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 12e: Forlystelsesparker og lign.

3.1 VVM-Screeningsskema

I skemaet er vist, hvilke miljø- og planmæssige kriterier, projektet skal vurderes ud fra i VVM-screeningen, jf. miljøvurderingslovens bilag 6.

4. Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet **senest** 4 uger efter denne offentliggørelse.

Ifølge Miljøvurderingsloven kan der klages over retlige spørgsmål, dvs. spørgsmål om afgørelsens lovlighed, herunder tilvejebringelse, og ikke over afgørelsens hensigtsmæssighed.

Du klager via Klageportalen, som du finder på forsiden af Nævnenes Hus' hjemmeside, www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med MIT-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Køge Kommune.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Køge Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale gebyr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen med mindre, du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Køge Kommune. Køge Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som herefter beslutter om du kan fritages.

Hvis du ønsker at indbringe sagen for domstolene, skal det ske inden 6 måneder efter offentliggørelsen.

5. Sagens akter

- 5.1 VVM-ansøgningsskema
- 5.2 Projektbeskrivelse
- 5.3 Oversigtskort
- 5.4 Kortbilag

Yderligere oplysninger vedrørende sagen kan indhentes hos Køge Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, Planafdelingen, Torvet 1, 4600 Køge eller TMF@koege.dk.